

levende wezens, een leus die grooter en machtiger wordt bij het lezen van de massa heden-daagsche studieboeken die méér in een dier zien dan veeren en haren. Zoo gingen de menschen van »de nieuwe leus« de velden en bosschen in om het dierenleven te volgen, om te leeren begrijpen het leven en de gewoonten en de kleine vreugden en verdrietelikheden die bij iedere soort en ieder individu voorkomen. Alles was hun nieuw. In het kiezen van hun levensgenooten, in het bouwen hunner nesten, in het oefenen van hun jongen, in hunne mysterieuze trekinstincten, in hun liefdesaangelegenheden en vijandschappen, lieten de dieren duizenden van belangrijke eigenschappen zien die nog in geen boek te vinden waren. De menschen van de oude leuze hadden verzameld en gecollectionneerd en duizenden *geslacht* en hadden geen tijd gehad om zich te bemoeien met de veel belangrijker *levensdingen* dier wezens; ja ze hadden zelfs geheel vergeten, dat zoo iets bestond. Want hun kunstmatige *techniek* bij het sorteeren dier doode huiden had hun geheel blind gemaakt voor het *wondervolle leven* van die wezens, en *daárin* toch *alleen steekt de sleutel voor de raadsels van hun uiterlijk.*»

Maar, zooals de heer *Eykman* nu zal inzien, men moet eerst *individualist* zijn, alvorens men het gewicht van elk *individueele* wezen kan leeren inzien.

En ten slotte, indien men de huiden en skeletten der vogels wil bestudeeren, dáárvóór is 's *Rijks-Museum* van Nat. Hist. te Leiden. Eén groot centraal museum voor een land is genoeg,¹⁾ als men zich dáár totaal wijdt aan dat wat de lijken ons vertellen; ieder die de huiden daar wil en moet onderzoeken kan daar terecht.

En thans nog enkele beloofde zinnen (zie vorige artikel) over dat gediscussieerde stuk uit »*Aarde en haar Volken*«: al dat gedierte dat door de jacht interessant wordt (! door *bespieden* en de gedragingen *kieken* héél wat interessanter wordend Ref.) maar dat in gevangenschap afschuwelijk is. (Ja, natuurlijk; welk levend wezen, de mensch inclusief, is in gevangenschap op zijn best?!) »de hartstocht van de jacht, maakt vreugde in de harten; de primitieve vreugde van zijn behendigheid te toonen en de vlugheid van zijn paard, de *vreugde van te vervolgen(!)* te vangen (!) te dooden (!) dus alles zélf aanbidding, maar geen natuur- of dierenliefde). Dan iets héél fraai's: »De Puma heeft de akelige eigenschap dat hij dood om te dooden« (welnu, dus net als de schrijver zélf, *gesteld* dat de observatie juist is, en in zich zélf *verheertlijkt* de schrijver die eigenschap!). Een andere zin zegt zelfs dit van den mensch: »de wreede voetganger, die vol is van booze gedachten, een geducht wezen, dat voor zijn plezier doodt en uit de verte!« En bij de Puma heette het »akelige eigenschap« en bij zich zelf *pronkt* hij er mee! Ten slotte zegt hij, zooals ieder waarheidlievend mensch wel moet bekennen, dat de tijger blijkbaar volstrekt niet van zins is uit zich zélf den mensch aan te vallen, als hij geen slechte ervaringen van den mensch heeft opgedaan reeds. Hij vervolgt heel wat liever een gazel dan den »heer der schepping«. Dus zult ge zeggen, tijgers liet schrijver ongemoeid. Neen, mis!: »Maar mijn vrienden en ik droomden van niets anders dan van het vinden van een tijger om ons met hem te meten«!! O schoone moraal! en verhalen van »*onschuldige*« menschen en »*gevaarlijke*« roofdieren en hun noodzakelijke uitroeiing«!

Dordrecht.

P. J. BOLLEMAN VAN DER VEEN.

¹⁾ Het doet er thans niet meer toe, hoe dit uit particuliere collecties is ontstaan; het is er, en zorgt nu voor eigen centrale aanvulling van het *werkelijk* noodige. De heer *Eykman* zal toch ook geen particuliere menschen-snijkamer oprichten om de centrale Academische ziekenhuizen aan materiaal te helpen!? »Behandel het leven met zachtheid en spaar de individuen.«

Vleeschetende slak. — In verband met de mededeelingen omtrent vleeschetende slakken, kan ik mededeelen, meermaal een dergelijk geval te hebben waargenomen.

Bij 's-Hertogenbosch vindt men in 't voorjaar, wanneer het hooge water is afgeloopen, meermaal vischjes en visschen op het droge, waaraan zich dan de slakken te goed doen.

Om de slakken in mijn tuin te vangen, heb ik meermaal dit middel, n.l. een dood vischje 's avonds ergens neerleggen, toegepast, en met goed gevolg. W. BECHTOLD.

Krabben. — In het hoofdstuk over »Krabben van onze kust« mis ik het kleine roode krabbetje dat in mossels voorkomt, is dat de jeugdtoestand van een der daar genoemde, een andere soort of is het geen krab? W. BECHTOLD.

Tuinmerels. — Het is mij herhaaldelijk opgevallen, dat de merels in Tilburg-stad in den regel veel minder zangers-capaciteiten hebben dan die van Tilburg-omstreken.

In 't hartje der stad zijn er die beslist leelijk doen, soms is het piepen van een pomp of iets dergelijks duidelijk te hooren, doch hoe meer men naar buiten komt, hoe beter de vogels zingen. Ook is er nog verschil te hooren tusschen de vogels die dicht bij de stad wonen, en die welke alleen in de bosschen voorkomen. W. BECHTOLD.